

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d. : 14 april 2026
Zaaknummer : 202659484
Afdeling opsteller : Maatschappelijke ontwikkeling
Bereikbaar onder : +31455278665, theo.peters@brunssum.nl
Portefeuillehouder : Merle Brüning
Raadsvergadering d.d. : 2 juni 2026
Uiterlijke datum : 21 april 2026, ter waarborging van tijdige behandeling in de raad van 2 juni 2026 en naleving van de wettelijke termijnen uit de Wgr.

Aan de raad,

1. Onderwerp

Ontwerpbegroting 2027 en voorlopige jaarrekening 2025 gemeenschappelijke regeling ISD BOL

2. Uitgangssituatie (WAAROM?)

a. Aanleiding

Het Dagelijks Bestuur (DB) van de gemeenschappelijke regeling (GR) ISD BOL zendt jaarlijks uiterlijk 30 april de voorlopige jaarrekening over het afgelopen jaar en de ontwerpbegroting voor het komende jaar toe aan de raden van de deelnemende gemeenten. De (voorlopige) jaarrekening wordt enkel ter kennisname aangeboden aan de raad. In juli volgt meestal de definitieve en vastgestelde jaarrekening.

De raad heeft binnen twaalf weken na verzending van de ontwerpbegroting door het DB de wettelijke mogelijkheid om zijn wensen en bedenkingen ten aanzien van de ontwerpbegroting kenbaar te maken door het indienen van een zienswijze. De raad is niet bevoegd de ontwerpbegroting goed te keuren. Het DB van de GR reageert voor vaststelling van de begroting door het AB schriftelijk én gemotiveerd op de ingediende zienswijze door de raad. Het AB stelt vervolgens de begroting vast.

Brief college 2 juli 2024: verzoek structurele taakstelling 5%

Op 2 juli 2024 heeft het college – en de meeste Parkstadgemeenten en diverse Zuid-Limburgse gemeenten- een brief gestuurd aan alle GR-en met daarin de opdracht om de uitgaven dusdanig bij te stellen dat dit zou resulteren in een structurele verlaging van de gemeentelijke bijdrage vanaf 2026, waarbij is uitgegaan van een structurele taakstelling van minimaal 5% (Djumazaak 202425104).

In de begroting 2026 heeft ISD BOL destijds de gevraagde structurele bezuiniging van 5% volledig verwerkt.

b. Huidige situatie/probleemstelling

Zie onder 2.a.

3. Gewenste situatie (WAT?)

a. Wat willen we bereiken?

De raad de gelegenheid te geven een zienswijze te geven op de Ontwerpbegroting 2027. Daarnaast heeft de raad de mogelijkheid om bezwaar te maken tegen de Jaarstukken 2025. Eventueel bezwaar tegen de Jaarstukken 2025 en de zienswijze op de Ontwerpbegroting kunnen betrokken worden bij de definitieve besluitvorming door het AB van ISD BOL op 17 juni 2026.

b. Kaders

1. eerdere besluitvorming (BBV nr.)
n.v.t.

2. traject tot dusverre

De ontwerpbegroting 2027 en de jaarstukken 2025 zijn in de vergadering van het DB op 11 maart 2026 behandeld. De aanbiedingsbrief is ontvangen op 11 maart 2026.

De raad kan tot en met 6 mei 2026 bezwaar indienen tegen de jaarstukken 2025: ambtelijk is aan ISD BOL kenbaar gemaakt dat het voor de gemeenteraad niet mogelijk is om binnen 2 maanden eventueel bezwaar te maken. Er is afgesproken dat ISD BOL een eventueel bezwaar per omgaande na de raadsvergadering van 2 juni 2026 ontvangt, waarmee het bezwaar alsnog wordt meegenomen bij de definitieve vaststelling van de jaarstukken in het AB van 17 juni 2026.

De raad kan tot en met 3 juni 2026 een zienswijze indienen tegen de ontwerpbegroting 2026.

Het AB stelt de jaarstukken 2025 en de begroting 2027 vast op 17 juni 2026.

3. rol/ bevoegdheden college van B en W
Ons college adviseert uw raad over het wel of niet indienen van bezwaar en zienswijze.
4. algemene beleidskaders (landelijk/ provinciaal/ lokaal)
 - Participatiewet (PW);
 - Gemeentewet;
 - Wet gemeenschappelijke regelingen (WGR);
 - Gemeenschappelijke Regeling ISD BOL;
 - Meerjarenbeleidsplan ISD BOL 2023-2026;
 - Brief van het college van 2 juli 2024.
5. past het voorstel in de strategische visie/ relatie met uitvoeringsagenda?
De ontwerpbegroting past in onze strategische visie:
 - Doel 2: Bestaanszekerheid voor iedereen;
 - Doel 3 Kansen voor jongeren;
 - Doel 4: Ruimte voor talent en ontwikkeling.
6. relatie met programmabegroting/ financiële gevolgen

Jaarrekening 2025

Onderstaand worden de Jaarstukken 2025 van ISD BOL vertaald naar de gevolgen voor onze gemeentelijke financiële huishouding:

	ISD BOL Jaarrekening 2025	Brunssum begroot 2025	Brunssum geboekt 2025	Saldo/ruimte
Werkdeel ISD-BOL	€ 481.084	€ 602.149	€ 519.047	€ 83.102
Kinderopvang	€ 101.101	€ 120.000	€ 101.101	€ 18.899
Inkomensdeel incl. BBZ, IOAW, IOAZ	€ 13.374.659	€ 13.411.437	€ 13.437.844	€ -26.407
onderzoek rechtmatigheid/MER	€ 13.611	€ 31.073	€ 15.983	€ 15.090
Bedrijfsvoering	€ 3.195.052	€ 3.330.259	€ 3.144.028	€ 186.231
Maatschappelijke participatie	€ 1.165.454	€ 1.171.000	€ 1.156.510	€ 14.490
Subtotaal	€ 18.330.961	€ 18.665.918	€ 18.374.513	€ 291.405

Werkdeel ISD BOL

Van het Participatiebudget dat de gemeente Brunssum beschikbaar heeft was €506.439 geormerkt voor de re-integratieactiviteiten van ISD BOL en gold ook als budgetplafond. In 2025 was er sprake van een onderuitputting van €83.102, hetgeen voornamelijk veroorzaakt wordt door het feit dat Betere Buren steeds meer instrumenten en trajecten zélf kan inzetten en er daardoor minder ingekocht hoeft te worden.

Vanaf 2026 wordt deze bijdrage aan ISD BOL dan ook structureel afgeraamd en toegevoegd aan de middelen voor de inrichting van het Sociaal Ontwikkelbedrijf Brunssum, Betere Buren.

Kinderopvang

Dit betreft kinderopvangplekken met een Sociaal Medische Indicatie. De uitgaven liggen lager dan de verwachtingen bij de 2^e berap 2025 van ISD BOL en onze eigen begroting.

Inkomensdeel incl. BBZ, IOAW, IOAZ

De definitieve beschikking gebundelde uitkering BUIG over 2025 bedraagt uiteindelijk €13.424.269.

Nu het boekjaar 2025 is afgerond, verantwoord ISD BOL €13.374.659 totaal aan uitkeringslasten Participatiewet (PW), Besluit Bijstandverlening Zelfstandigen (BBZ), Wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) en Wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ). Het rijksbudget is daarmee voldoende om de uitkeringslasten te kunnen dekken.

In onze begroting is uitgegaan van een bedrag ad €13.411.437 aan uitgaven, zodat op onze begroting een tekort van €36.778 wordt gerealiseerd.

· *Bedrijfsvoering*

De bedrijfsvoeringskosten zijn in 2025 uitgekomen op €3.195.052. Dit is minder dan waar oorspronkelijk en in de gemeentelijke begroting rekening is gehouden. Hierdoor ontstaat er een overschot ad. €186.231, voornamelijk veroorzaakt door minder uitgaven aan inhuur, overige personeelskosten en meer salarisbaten.

Daarnaast drukt de 'rechtmatigheidstoetsing' op de bedrijfsvoeringskosten. ISD BOL heeft ook in 2025 een extern bureau ingehuurd voor onderzoek naar voorliggende voorzieningen en de kosten daarvan vallen €15.090 voordeliger uit.

· *Maatschappelijke participatie*

De uitgaven voor maatschappelijke participatie zijn iets lager dan geraamd n.a.v. de (bijgestelde) begroting. In 2025 bedroegen de daadwerkelijke uitgaven €1.165.454 waar wij in de gemeentelijke begroting uitgaven van € 1.171.000.

· *Subtotaal Jaarstukken 2025*

Het subtotaal van de jaarstukken 2025 (+/€291.405) valt vrij in het resultaat van gemeente Brunssum over 2025.

Ontwerpbegroting 2027

De ontwerpbegroting 2026 is €1.318.024 hoger dan eerder begroot in de vastgestelde meerjarenraming 2026-2028 van ISD BOL. De hogere ontwerpbegroting is voornamelijk een gevolg van de oplopende uitgaven voor de PW-, BBZ-, IOAW- en IOAZ-uitkeringen. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de stijging van het wettelijk minimumloon.

Deze stijging wordt meegenomen in het begrotingsbeeld 2027, zoals nog op te nemen in juni 2026.

Onderstaand wordt de Programmabegroting 2027 e.v. van ISD BOL vertaald naar de gevolgen voor onze gemeentelijke financiële huishouding:

	ISD BOL Begroting 2027	Eigen begroting	Saldo
Werkdeel ISD BOL	€ 467.262	€ 506.805	€ -39.543
Kinderopvang	€ 56.000	€ 56.000	€ -
Inkomensdeel incl. BBZ, IOAW/Z	€ 14.047.961	€ 12.827.326	€ 1.220.635
Bedrijfsvoering	€ 3.522.628	€ 3.332.318	€ 190.310
Klanttevredenheidsonderzoek etc.	€ 33.063	€ 42.461	€ -9.398
Maatschappelijke participatie	€ 1.141.300	€ 1.137.000	€ -4.300
Projecten (eigen risico zorgverzekering)	€ 116.000	€ 116.000	€ -
Subtotaal	€ 19.384.215	€ 18.017.911	€ 1.366.304

Bovenstaand betreft de uitgaven van ISD BOL. Daarnaast worden in de Begroting 2027 ook de inkomsten aangepast en wel als volgt:

	ISD BOL Begroting 2027	Eigen begroting	Saldo
Debiteuren ontvangsten	€ -225.000	€ -218.000	€ -7.000
BUIG 2027	€ -13.686.317	€ -13.266.425	€ -419.892

· *Werkdeel ISD BOL*

Het ministerie geeft aan de gemeenten geen meerjaren-beschikkingen af over de ontwikkeling van het Participatiebudget en het re-integratiebudget als onderdeel daarvan. Voor 2027 en de jaren daarna is de ISD BOL begroting daarom gebaseerd op gegevens uit de circulaire van september 2017 + mutaties circulaire re-integratie Rijkbudget Participatie Wet. Voor Brunssum wordt rekening gehouden met een re-integratiebudget ad. €2.383.771. Hiervan is €467.262 geormerkt voor de re-integratieactiviteiten van ISD BOL en geldt tevens als budgetplafond.

· *Kinderopvang*

ISD BOL prognosticeert de lasten kinderopvang 2027 ad. €56.000. Deze prognose zal worden meegenomen in de Brunssumse begroting 2027. In de Brunssumse primitieve begroting 2027 is reeds een budget ad. €66.000 opgenomen.

· *Inkomensdeel incl. BBZ, IOAW, IOAZ*

Ook voor de omvang van het BUIG-budget (gebundelde uitkering Participatiewet, IOAW, IOAZ en BBZ 2004) geeft het ministerie aan de gemeenten geen meerjaren-beschikkingen af. De bedragen vanaf 2027 worden gebaseerd op het voorlopig macrobudget 2026. ISD BOL houdt in de programmabegroting 2026 e.v. voor 2026 rekening met een BUIG-budget ad. €13.686.317 voor Brunssum.

Bij de uitgaven aan het inkomensdeel wordt door ISD BOL uitgegaan van €14.047.961, terwijl in onze begroting is uitgegaan van €12.827.326. Deze stijging wordt met name veroorzaakt door de stijging van het Wettelijk Minimumloon waaraan de bijstandsuitkeringen gekoppeld zijn.

Als deze prognose uitkomt en het Rijk houdt vast aan haar voorlopige beschikking, wordt er in 2027 een tekort van €361.644 gerealiseerd.

In hoeverre het macrobudget vanaf 2027 verder zal worden bijgesteld is thans nog niet in te schatten. Vanaf 2017 is er geen separaat budget meer aanwezig in de gemeentelijke begroting om het eigen risico op de BUIG op te vangen.

· *Bedrijfsvoering*

De bedrijfsvoeringskosten ISD BOL 2027 zijn begroot op €3.522.628. Dit is €190.310 hoger dan het bedrag dat in onze eigen begroting is opgenomen. Deze toename wordt veroorzaakt stijging van de lonen in de CAO Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties 2025-2026. Bij de raming van de primitieve begroting 2026 was deze nog niet bekend.

· *Maatschappelijke participatie*

De uitgaven voor maatschappelijke participatie worden voor 2027 geraamd op €1.141.300. In de gemeentelijke begroting staat voornamelijk een bedrag opgenomen van €1.137.000. Een tekort van €4.300.

· *Subtotaal Programmabegroting 2027 e.v. ISD BOL*

Het subtotaal van de programmabegroting 2027 e.v. leidt in 2027 tot een negatieve bijstelling van de gemeentelijke begroting van €939.412 (€1.366.304 - €426.892) en heeft ook gevolgen voor de meerjarige

begroting.

Deze verhoging wordt meegenomen in het begrotingsbeeld van de verbonden partijen.

c. Argumenten en overwegingen

Kerntaken

In haar vergadering van 29 september 2022 en van 29 november 2022 heeft de Raad van de gemeente Landgraaf respectievelijk de Raad van de gemeente Brunssum het MeerJarenBeleidsplan ISD BOL 2023 – 2026 vastgesteld. Het MeerjarenBeleidsplan stelt de doelen, ambities en kaders vast en geeft de uitdagingen voor de komende periode weer. Het MeerJarenBeleidsplan loopt in principe zoveel als mogelijk gelijk aan de zittingsperiode van de gemeenteraden.

De doelen, ambities en kaders uit het MeerJarenBeleidsPlan vinden vervolgens in een te ontwikkelen programma (het bedrijfsplan) hun vertaling in missie, visie en doelen van ISD BOL voor de komende jaren en worden daarbij vertaald naar concrete activiteiten. Vaste leidraad zijn de drie kerntaken ‘bevorderen uitstroom’, ‘beperken instroom’ en ‘maatschappelijke participatie’. De drie kerntaken: ‘bevorderen uitstroom’, ‘beperken instroom’ en ‘maatschappelijke participatie’ komen in deze begroting terug als zogenaamde beleidsvelden. Daarnaast wordt aandacht besteed aan de paragrafen Weerstandsvermogen en risicobeheersing, Financiering en Bedrijfsvoering.

Verder is in de begroting gekozen voor een beperkt aantal indicatoren met een hoge beleidsresistentie. Dat wil zeggen dat de begroting beleidsarm is opgesteld. Alleen die indicatoren zijn opgenomen die onder praktisch alle beleidsomstandigheden een toegevoegde waarde hebben in relatie tot de doelstellingen van de ISD BOL.

Strategische ontwikkelingen

Landelijke ontwikkelingen

In de prognose van het Centraal Planbureau CPB (september 2025) werd voor de ontwikkeling van het bijstandsvolume uitgegaan van een gemiddeld aantal bijstandsuitkeringen van 349.000 voor 2025. Dit is een stijging van 3.000 bijstandsuitkeringen ten opzichte van het gerealiseerde volume in 2024.

De stijging wordt veroorzaakt door een toename van de werkloze beroepsbevolking en de verhoogde huisvestingstaakstellingen voor gemeenten van statushouders.

Net als in eerdere jaren was de arbeidsmarkt ook in 2025 bijzonder krap ondanks een lichte stijging van de werkloosheid. De krapte wordt in vrijwel iedere bedrijfstak gevoeld.

Regionale ontwikkelingen- Arbeidsmarktregio Zuid-Limburg

De arbeidsmarkt in Zuid-Limburg is de afgelopen jaren sterk in beweging geweest. Een van de belangrijkste ontwikkelingen die zich heeft voorgedaan is de toenemende spanning tussen vraag naar arbeid en het aanbod daarvan. Het aantal vacatures is sterk toegenomen terwijl het arbeidsaanbod fors is geslonken. Werkgevers moeten steeds meer moeite doen om personeel te werven.

De arbeidsmarkt in Zuid-Limburg blijft ook in 2027 zeer krap. Door de vergrijzing verlaten de komende jaren veel werknemers de arbeidsmarkt, terwijl de instroom beperkt blijft. Hierdoor ontstaat in vrijwel alle sectoren een structureel tekort aan personeel. Een leven lang ontwikkelen en investeren in vaardigheden is cruciaal om mensen inzetbaar te houden. Technologie en AI bieden kansen, maar vragen ook om nieuwe competenties.

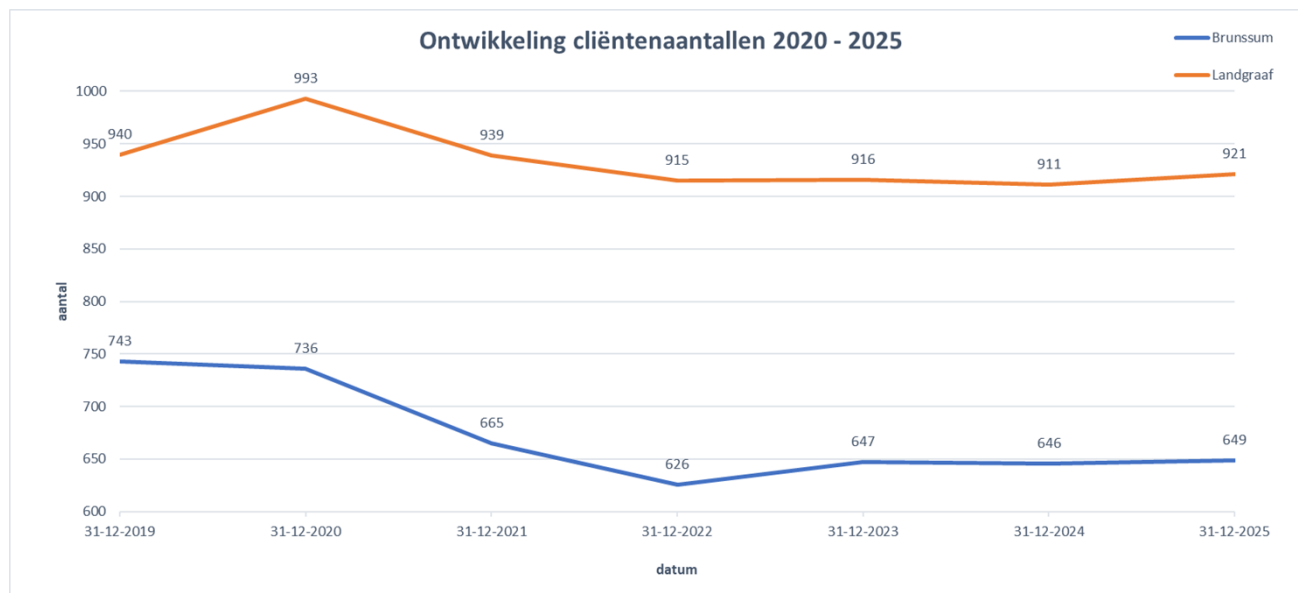
Specifieke ontwikkelingen

Lokale ontwikkelingen

Voor de gemeente Brunssum is het jaar 2025 afgesloten met een toename van het aantal PW klanten van 0,5% (van 646 naar 649 cliënten). De doelstelling voor de gemeente Brunssum om de nullijn van 0% t.o.v. de klantaantallen ultimo 2024 te realiseren is daarmee nagenoeg gehaald.

Voor zowel de gemeente Brunssum als de gemeente Landgraaf wordt als prognose van de ontwikkeling van de cliëntenaantallen voor de komende jaren een daling van 2% aangehouden.

Indien nieuwe ontwikkelingen daartoe aanleiding geven, zullen de prognoses op de ontwikkeling van de cliëntaantallen via de normale Planning & Control-cyclus van ISD BOL aangepast worden.

Jaarrekening 2025

De jaarrekening van ISD BOL laat zien wat afgelopen jaar gebeurd is in financieel en beleidsmatig opzicht. In onderdeel 3.b. staat een verdere uitwerking van de resultaten over 2025 aan.

Ontwerpbegroting 2027

In de begroting wordt aangegeven welke activiteiten ISD BOL in dat jaar gaat uitvoeren en wat de bijdrage per gemeente is.

In onderdeel 3.b. staat een verdere uitwerking van de doelstellingen voor 2025 aan.

d. Opties en keuze

Uw raad kan besluiten om:

1. bezwaar in te dienen tegen de jaarstukken 2025;
2. geen bezwaar in te dienen tegen de jaarstukken 2025;
3. een zienswijze in te dienen tegen de ontwerpbegroting 2027;
4. geen zienswijze in te dienen tegen de ontwerpbegroting 2027.

Advies zienswijze

Gelet op de eerdergenoemde ontwikkelingen wordt geadviseerd om:

- geen bezwaar in te dienen tegen de jaarstukken 2025, omdat:
 - o de doelstelling van een nullijn van 0% t.o.v. klantaantallen PW 2024 nagenoeg gerealiseerd is;
 - o de salaris-/personeelskosten lager waren dan begroot;

- o ook de bijdrage in de bedrijfsvoeringskosten lager was dan de eerder bijgestelde begroting; en
- geen zienswijze in te dienen tegen de ontwerpbegroting 2027, omdat:
 - o deze begroting in lijn is met de verwachtingen vanuit de gemeente en vanuit eerdere P&C stukken van ISD BOL.

4. Bijlagen:

- 202653607: Jaarrekening 2025 ISD BOL
- 202652326: Begroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030 ISD BOL
- 202659489: Dashboard
- 202657187: Concept 'uitgaande brief – geen zienswijze'

Het college van burgemeester en wethouders,

Burgemeester

Secretaris

Raadsbesluit

Afdeling : Maatschappelijke ontwikkeling
Registratiekenmerk : 202652749

De raad van de gemeente Brunssum,

Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 14 april 2026, afdeling Maatschappelijke ontwikkeling;

Besluit:

1. Kennis te hebben genomen van de ontwerpbegroting 2027 van ISD BOL en hiertegen geen zienswijze over af te geven;
2. Kennis te hebben genomen van de voorlopige jaarrekening 2025 van ISD BOL en hier geen bezwaar tegen te Maken.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 2 juni 2026

De Raad voornoemd,

Voorzitter

Griffier